

تورکیا نهوه نیه کورد ئێی بترسی ... د. ناصح قههه داخی

له کاردانه وه که یاندا بۆ وته کانی سه روکی هه ری می کوردستان جاریکی تریش کار به ده ستانی تورکیا نیشانیان دایه وه که به هه یج جوړیک توانای ئه وه یان نیه خۆیان له ته وقی کۆنی ده مارگیری نه ته وه په رستانه و غروری دێرینه یان رزگار بکه ن. ئه وه ی له لایه ن کوردیکه وه وترا، که ته نیا ئاگار کردنه وه یه ک بوو نه ک هه ره شه بۆ جی به جیکردن، خۆیان به سه دان جار وتوویانه و کردوویانه و شانازی شی پێوه ده که ن و بگره به هه قی خۆیانی ده زانن ده ست له هه موو کاریکی کوردستانی عێراق وه ربه دن چونکه هه یشتا به حسابی سه د سا ل له مه وپه یش سه ییری ده وروپه یشتیان ده که ن. هه ره شه کانی کار به ده ستانی تورکیا زیاتر توو ره یی بوو تا گو تاری دیپلۆماسی و نیشانه ی ئه وه یه تورکیا به م زووانه هه یج ئومیدی ئه وه ی لێ نا کر ئی به شیوه یه کی مه نته یقییانه و مرۆقدۆستانه وه و وه ک هاوسییه کی هه قبه رامبه ر له کوردستانی عێراق به روانی و مامه له مان له گه ل بکات.

تورکیا که پاش سه د سا ل سه رباقی جو ره ها گو شاری ئه وروپا هه یشتا رازی نیه دان به کو شتاری ئه رمه ندا بنی (کو شتاری کورد که جاری هه ر باسی شی نیه) چۆن توانای ئه وه ی هه یه وه ک دۆست یان وه ک به رامبه ر سه ییری کورد بکات؟ تورکیا له به رزه وه، به چاوی باش چاوه ش و له پشت دوو ربینی شه وینه وه سه ییری کورد ده کات و زیاتر له وه ی بیر له مامه له و ریکه وتن بکاته وه به زه ره بین له جموجۆلی کوردستان ده روانی و له به ره ئه وه ی به حه وشه ی خۆیی داده ئی، نه ک هه ر هه ق به خۆی ده دات له هه موو کاریکی کوردستاندا خۆی قیت کاته وه، به لکو ده یه و ئی کوردیش له هه موو جموجۆلیکی دا ئا گای له دلێ ئه و بی و خه می بخوات.

راسته کوردستان وه ک هاوسییه ک نابێ خۆی له کاروباری هه یج ولاتیکی ده وروبه ری هه لقه ورتینی وکی شه یان بۆ دروست بکات. به لام هه مان شت پێویسته له هاوسیکیانیش چاوه روان بکرێ. په یوه ندی نیوان هه یزه کان به نده به به رزه وه ندی هه موولا یه که وه. ئه بی به هاوسیکان نیشان بدری که ئیستا کورد وه ک حه یزبیک مامه له ناکات له گه ل یاندا به لکو وه ک ده سه لاتیکی میلی. گومانیش له وه دا نیه که هاوسه نگی هه یز به ته سلیم بوون نایه ته دی. هاوسیکانی کوردیش هه یچیان خه مخۆری کورد نین و به نه رمی و خۆش کردن دل یان با شتر نابێ به رامبه ر به کورد به لکو زیاتر کوردیان لا ده سه ته مو و لاواز بیابیه خ ده بی. ئیستا کورد له هه موو کاتیکی تر زیاتر هه لی له باره تا پارسه نگی خۆی له گه ل هاوسکانیدا راست کاته وه. ئه مه ش بیگومان ره نگه هاوسیکان که له یی بکات و بکه ونه هه ره شه و چاوه سوور کردنه وه. به لام ئایا چه یان پێ ده کر ئی؟ ئایا به راستی تورکیا ئه وه نده داشی سواره به سه ر کوردا؟ ئایا به راستی تورکیا ئه یه و ئی به چی کورد بترستی نی؟

1. تورکای خۆی مالی له شووشه یه. کیشه ی هه یه له گه ل کورد و له گه ل ئه رمه ن. ئه و هه یشتا رازی نیه ته نه انت مافی رو شنبه ریش به کورد بدات. کیشه ی کورد تا ئه و کاته ی کار به ده ستاتی تورک رازی ده بن وه ک مه یلله تیک سه ییری کورد بکه ن، به رده وام خالیکی لاواز ده بی له جه سه ته ی تورکیادا.

2. تورکیا پێویستی به بازار هه یه و کوردستانیش ئیستا ولاتیکی مه سه ره فکاره و بازاره که ی ئه مباریکه له شتومه کی تورکی. کۆمپانیای تورکییه کانی به شیکی باشی ئاوه دان کر نه وه ی کوردستانیان له به ر ده سه ته. ئیمه ش سوو دیک ئه و تو له بازرگانی کردن له گه ل تورکیا وه رنا گرین. له راستیدا ئه و قازانجه ی ئه وان له کوردستانی ده که ن ده بوا یه ببه یته هۆی نه رمیه ک له سیایه تی ئه و ولاته دا. حکومه تی کوردستان پێویسته بزانی ت تورکیا سا لانه چه ند سوود له له بازاری کوردستان وه رده گر ئی تا جارجار بیدا به گو یی کار به ده ستانی ئه و ولاته دا.

3. تورکیا قازانجیکی زۆر دهکات له فرۆشتی نهوتی کهرکوک له ریگهی ئه و لاته وه. سه رچاوه و بۆریه کانی گواسته وهی ئه و بۆریانه ش له ژێر ده سه لاتی کوردیدان.
 4. تورکیا له ژێر زهره بیانی ئه وروپادایه چونکه به حساب ولاتیکی ئه وروپاییه و به ته مایه ببیته ئه ندایه یه کینی ئه وروپا. وه رگیرانی زۆبه ی ولاته کانی بلۆکی رۆژهه لاتی کۆن به خیرایی و چاوه رانی بیهوده ی تورکیا نیشانه ی ئه وه ن ئه م ولاته زۆری ماوه بگاته ئه و ئاسته ی ئه وروپاییه کان وه ک خۆیان حسابی بۆ بکه ن. به لام تورکیا زۆری مه به سه ته ئه م کاره بکات و ئه مه ش ناچار ی ده کات ئه وروپاییانه تر مامه له بکات له گه ل هاوولاتییه کانی و هاوسیکانیدا. ئه مه ش وا بیویست ده کات ئاگای له جموجۆله کانی بی له ناوخۆ و له ناوچه که دا.
 5. کورد میله ته یکی خۆبه ختکه ر و قوربانیده ره و له کاتی ته نگانه دا یه کگرتوه. دوزمه نه کانیسی ئه مه باش ده زانن. نزیکه که ی نه وه د سا ل سه رکوتی تورکیا نه ییتوانه بلێسه ی شۆرش ی کورد دامرکینیته وه. خه باتی کوردساتی عیراقیش له به رچاوی هه مووانه وه یه و شتیک نیه هه ر ولاتیک بتوانی و بیهوئ به ئاسانی خۆی گیرۆده ی بکات با سوپایه کی یه ک ملیونیسی هه بی.
 6. ئه وه ی که توكیا دل ی پپی خۆش بی ره نگه ته نیا به کاره یانی سوپاکه ی بی. به لام خاکی کوردستان و میله ته ی کورد له مه پریکی زۆر سه ختن له به رده م هه ر نیازیکی له وجۆره دا. جگه له وه ش وه زعی ئیستای عیراق ئه وه نیه ولاته گه وره کان ریگه به جموجۆلی گه وره ی تورکی بده ن. به کاره یانی ده سیسه و پلانی نه یینی بۆ زیان گه یاندن به وه زعی کوردی پیشترو له ومه ولاش هه ر هه ول ی بۆ ده درئ و کورد ئه بی حسابیان بۆ بکات.
 7. دووبه ره کی وه ره قه یه که که هاوسیکان پیشترو به کاریان هیناوه و له داها توشدا هه ر هه ول ی بۆ دده ن. ئه مه ش تاچه ند کاریگه ر ده بی زیاتر په یوه ندی به کورد خۆیه وه هه یه تا هاوسیکانی و خۆشه ختانه ئه مرۆ له وه ناچی ئه وه نده هیوا به خش بی بۆیان.
- له وبا وه ره دام هه ره شه کانی تورکیا ته نیا قولپی قین و تووره بیین به رامبه ر ئه وه ی کورد خه ریکه فی ر بیی قسه ی دل ی بکات تا قسه ی دل ی هاوسیکانی. هه ره شه و قینه که ی پشتیشی کۆن و تاوانا تاو له ده رفه تی وادا خۆیان ده نوین.

2007/4/12
